

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ПРИКАРПАТСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут Педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНІ ХУДОЖНІ ТЕХНІКИ ДЛЯ ДІТЕЙ РАНЬОГО ТА
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Освітня програма «Дошкільна освіта»

першого (бакалаврського) рівня

за спеціальністю 012 Дошкільна освіта

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол №1 від “27” серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Сучасні художні техніки для дітей раннього та дошкільного віку
Викладач	Лазарович Надія Богданівна – кандидат педагогічних наук, доцент
Контактний телефон викладача	+380989519882
E-mail викладача	nadiia.lazarovych@pnu.edu.ua
Формат дисципліни Очний/заочний	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення дисципліни є формування творчої активності особистості студента в умовах модернізації сучасного українського освітнього простору. Підготовка майбутніх вихователів в означеному руслі буде ефективною за умови створення цілісної системи, яку спрямовано на використання культурних, духовних, мистецьких традицій українського народу з урахуванням особливостей художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку. Системне формування професійних компетентностей майбутніх вихователів потребує інтегративності освіти, спрямованої на розвиток потенційних можливостей здобувачів освіти задля належного набуття ними творчих умінь та навичок, усвідомлення важливості здійснення педагогом означеної діяльності задля повноцінного успішного розвитку майбутньої особистості.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення даної дисципліни передбачено підготувати майбутніх вихователів ЗДО до усвідомлення здобувачами освіти сутності сучасних художніх технік для розвитку майбутньої особистості ознайомлення майбутніх педагогів з технологічними прийомами нетрадиційних технік малювання.

Основними завданнями є: формування професійних компетентностей здобувачів освіти; ознайомлення майбутніх вихователів з особливостями розвитку у дітей раннього та дошкільного віку творчих здібностей і шляхів формування у них інтересу до різних видів художньо-естетичної діяльності; оволодіння майстерністю виконавської діяльності у відповідних видах художньо-естетичної діяльності, починаючи від визначення змісту задуму, обрання від засобів виразності для його втілення і до досконалого володіння технікою його відтворення; володіння прийомами роботи у відповідному виді техніки; активізація потреби у саморозвитку щодо власної компетентності в теорії та практиці художньо-естетичного розвитку дітей.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Загальні компетентності

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

Програмні результати навчання:

ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-04. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПР-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	3 кредити ЄКТС, 90 год.
лекції	Лекції – 12 год.
семінарські заняття / практичні / лабораторні	Семінарські заняття – 18 год.
самостійна робота	Самостійна робота – 60 год.

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	012 «Дошкільна освіта»	3	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	Заняття	сам. роб.
Тема. 1. Чинники художньо-естетичного розвитку майбутньої особистості. Малювання коробкою для сірників. Малювання овочевим штампом.	2	2	5
Тема 2. Нетрадиційні художні техніки у роботі з дітьми раннього віку. Методичні засади творчого розвитку дітей Малювання долонькою та пальчиками.	2	2	5

Тема 3. Вікові особливості художньо-естетичного розвитку дітей дошкільного віку. Малювання кількома зв'язаними олівцями. Малювання восковими олівцями та акварельними фарбами.	-	2	10
Тема 4. Формування художньо-творчих здібностей дітей дошкільного віку. Творча спрямованість нетрадиційних художніх технік. Малювання повітряними кульками.	2	2	5
Тема 5. Сім'я як чинник творчого розвитку дітей дошкільного віку. Малювання піною для гоління, створення «мармурового паперу».	2	-	5
Тема 6. Асоціативні техніки малювання Художньо-естетичне виховання дітей старшого дошкільного віку засобами образотворчого мистецтва. Малювання мильними бульбашками, видування візерунку через соломинку	2	2	10
Тема 7. Вплив музики на збагачення змісту художньо-творчої діяльності дітей дошкільного віку. Лякографія, «малює музика», аритмія. Перетворення звичайних речей у музичні.	2	2	5
Тема 8. Графічні нетрадиційні техніки зображення Форми художньо-естетичного розвитку дітей дошкільного віку. Монотипія, гратаж.		2	5
Тема 9. Малюнки, створені за допомогою відбитків. Методи і прийоми художньо-естетичного розвитку дітей дошкільного віку		2	5
Тема 10. Художньо-естетичний розвиток дітей дошкільного віку засобами нетрадиційних технік малювання. Ниткографія, нейрографія.		2	5
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	3 урахуванням Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Максимальна оцінка – 100 балів (вага оцінок за практичні заняття – 45 балів, за контроль самостійної роботи – 5 балів, за залік – 50 балів). Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra та інших (положення ПНУ про неформальну освіту).
Вимоги до письмових робіт	Проект з теми за вибором – оцінюється самостійність виконання, аналіз та міркування. Здобувачі ВО виконують контрольну роботу у формі тестування, яке розміщене на сайті дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua (для денної – на занятті, для заочної – за 10 днів до початку сесії)
Семінарські заняття	Робота на кожному практичному занятті складається з підготовки питань, запропонованих у плані заняття, та виконання завдань,

	запропонованих для самостійної роботи. За умови успішно виконаного завдання в повному обсязі за одне заняття здобувач отримує макс. 5 б.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань, пройдене тестування.
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік форма здачі – комбінована

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Виконуються з використання цифрових технологій та з посиланнями на джерела (з урахуванням вимог до виду роботи)

Академічна доброчесність. Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічну доброчесність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету, регламентує низка нормативних документів, а саме: - Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція). - Положення про запобігання академічному плагіату (нова редакція). - Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. - Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. Ознайомитися з переліченими положеннями та документами можна за адресою: <https://efund.pnu.edu.ua/>

Пропуски занять (відпрацювання). Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентують: - Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.) - Положення про порядок навчання здобувачів освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора №672 від 24.11.2022 р.) Ознайомитися з положеннями можна за адресою: <https://efund.pnu.edu.ua/>

Виконання завдання пізніше встановленого терміну. Несвочасне виконання завдань передбачає дотримання студентом усіх вимог щодо їх самостійного опрацювання - Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.) Ознайомитися із положенням можна за адресою: [Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти /](#)

Додаткові бали. Додаткові бали отримують студенти, які приймали активну участь у науково-дослідній роботі (конференції, студентські наукові гуртки та проблемні групи, підготовка публікацій тощо) за тематикою дисципліни.

Неформальна освіта. Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra. Можливість зарахування неформальної освіти регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)» Ознайомитися з положеннями можна за адресою: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliya-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Біла І. М. Психологія дитячої творчості. К. : Фенікс, 2016. 125 с.
2. Борин Г. В. Розвиток творчого потенціалу майбутнього вихователя у процесі підготовки до керівництва художньо-конструктивною діяльністю дітей дошкільного віку. Перспективи та інновації науки. Серія : Педагогіка, Психологія, Медицина. 2022. № 4 (9). С. 51-64.

3. Борин Г. В. Художньо-естетичний розвиток дітей: навчально-методичні рекомендації для проведення практичних занять студентів спеціальності “Дошкільна освіта” : [текст. ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Івано-Франківськ. 2019. 56 с.
4. Борин Г. В. Педагогічні умови організації художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку в умовах ЗДО. Молодь і ринок. № 9 (125), 2021, С. 37-42. (0, 88).
5. Борин Г. В. Професійна підготовка студентів до художньо-конструктивної діяльності з дітьми дошкільного віку засобами педагогічної практики. Академічні студії. Серія «педагогіка». № 1 (3). 2021, С. 181-186. (0,88).
6. Гавриленко Т. Л. В. О. Сухомлинський про формування творчої особистості. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. Кіровоград, 2019. Вип. 123, т. 1. С. 133–136.
7. Нетрадиційні методи малювання
<https://dnz35.edu.vn.ua/%D0%B4%D1%96%D1%82%D1%8F%D0%BC/%D1%80%D1%83%D0%BA%D0%B0%D0%BC%D0%B8-%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%8F%D1%82%D1%8C%D1%81%D1%8F>
8. Нетрадиційні техніки малювання в ЗДО. <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-netradicijni-tehniki-maluvanna-v-zdo-135581.html>.
9. Нетрадиційні техніки малювання з дітьми дошкільного віку.
<https://www.youtube.com/watch?v=yPeaiMKyQOY>
10. Олійник Н. А. Педагогічна творчість: навч.-метод. посібн. Чернігів, 2019. 52 с.
11. Основи педагогічної майстерності / упоряд. Н. Мачинська, А. Федорович, Н. Яремчук. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 286 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.intellect-invest.org.ua> – портал сучасних педагогічних ресурсів.
2. <https://dnpb.gov.ua/ua/> – Державна науково-педагогічна бібліотека імені В. О. Сухомлинського НАПН України.
3. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
4. <http://www.nbuv.gov.ua/eb/ep.html> – електронний фонд наукових публікацій.

Викладач: _____ **Надія ЛАЗАРОВИЧ** (кандидат педагогічних наук, доцент)